

Nyt fra CMSS

Nyt nordisk samarbejdsprojekt

Nordisk Ministerråds Arbejdsmiljøudvalg har netop bevilliget økonomisk støtte til et fælles nordisk samarbejdsprojekt med titlen Projekt Virkemidler i Forebyggelse af Arbejdsulykker i Fiskeriet i de Nordiske lande (ViFAFiN). CMSS er initiativtager og tovholder på projektet, som har fokus på den bemærkelsesværdige positive udvikling i forekomsten af arbejdsulykker i nordisk fiskerierhverv.

Formålet med projektet er at undersøge den historiske baggrund herfor, de iværksatte tiltag og anvendte virkemidler med sigte på forebyggelse af arbejdsulykker i fiskeriet i Norden. Hensigten er især at skabe indblik i og viden om, hvad der helt konkret har virket. En viden, som i dag er mangelfuld belyst, men som efterspørges nationalt og internationalt, og som kan være guide for fremtidige forebyggende initiativer og arbejdsmiljøstrategier.

Undersøgelsen baseres på en kombination af hidtidig forskning i og erfaringer fra projekter om sikkerhed, sundhed og arbejdsmiljø i fiskeflåden, arkivalier, registerdata og historisk konkrete iværksatte tiltag fra myndigheder og institutioner i de respektive nordiske lande. Som noget nyt suppleres undersøgelsen endvidere med interviews med fiskere med henblik på videns- og erfaringsopsamling af, hvad der virker i arbejdsulykkesforebyggelsen i fiskeriet.

Projektet er et samarbejdsprojekt og udføres af institutioner i Danmark, Norge, Finland, Island og Færøerne. Projektet løber fra januar og frem til december 2016.

Læs mere om ViFAFiN projektet [her](#).

Kursus om internationale sundhedsregulativer: Hygiejnecertifikater til skibe

CMSS er i færd med at planlægge et kursus for skibsinspektører. Kurset handler om inspektion af hygiejne og sundhedsstandarder på skibe og er baseret på den Europæiske manual om hygiejne standarder og overvågning af smitsomme sygdomme samt på udstedelse af hygiejnecertifikater ud fra WHO's internationale sundhedsregulativer (IHR).

Kurset forventes afholdt i Esbjerg fra den 11. – 13. april 2016 og er et samarbejde mellem World Health Organizations (WHO) europæiske

Indsejlingen til Esbjerg havn

kontor og 'EU SHIPSAN ACT Joint Action'.

Kurset henvender sig til professionelle fra Norden samt Baltikum, som er ansat ved de myndigheder, der er ansvarlige for udførelse af skibsinspektioner og udstedelse af hygiejncertifikater til skibe.

I 2014 blev der foretaget en undersøgelse blandt professionelle i alle EU medlemslande samt Island og Norge. Resultatet viste et behov for uddannelse i stort set alle relevante emner; herunder intensiv uddannelse inden for sundhedsrisici fra mikrobiologiske, kemiske og radiologiske faktorer samt behov for guidelines for rapportering til de kompetente myndigheder. Kurset, som CMSS har i støbeskeen, har netop til formål at bidrage med den viden, som efterspørges på området.

For yderligere info om kurset kan du kontakte seniorforsker Despena Andrioti: dandrioti@health.sdu.dk

Ny rapport konkluderer: Fiskeriet – stadig en krævende profession

I august 2015 udgav CMSS rapporten: "Ergonomisk arbejdsmiljø, fysiske belastninger og fatigue på danske fiskefartøjer" med støtte fra den Europæiske Fiskerifond.

Rapporten bygger på en spørgeskemaundersøgelse udsendt til en stikprøve af de danske erhvervsfiskere, og formålet var at kortlægge fiskernes fysiske arbejdsmiljø ift. arbejdsbelastning, smerter og fatigue med henblik på fremtidige forbedringer i erhvervet.

Resultaterne stammer fra 270 aktive erhvervsfiskere og inkluderer svar fra både skippere og partsfiskere, med en gennemsnitsalder på omkring 53 år og omkring 30 års gennemsnitlig erfaring som fisker.

Det ses, at partsfiskeren har en højere arbejdsbelastning end skipperen. Dette var dog forventelig, idet partsfiskeren som regel står for rensning og isning af fangsten, som er blandt de mest fysisk belastende opgaver. Desuden finder vi, at besætningen på bundgarnsjoller og garn/krogfartøjer har en signifikant højere arbejdsbelastning sammenlignet med trawlere, hvilket kan skyldes, at trawlere typisk er store og mekaniserede fiskefartøjer, mens bundgarnsjoller og garn/krogfartøjer ofte er mindre fartøjer med mindre plads og færre besætningsmedlemmer om bord.

Undersøgelsen viser også, at smerter er udbredt blandt fiskerene, og ikke overraskende er de mange smerter tæt forbundet med niveauet af arbejdsbelastning. Sammenlignet med den øvrige befolkning har fiskerene flere smerter, og specielt lænderyg, skuldre og hænder er hårdt ramt.

Noget overraskende viser det sig, at der ikke ses et højere niveau af fatigue blandt fiskerne sammenlignet med den øvrige befolkning, hvilket kan bero på, at fiskerne ser fatigue som en naturlig del af deres arbejde til havs.

Alt i alt konkluderer undersøgelsen, at der på trods af den positive udvikling i fiskerierhvervet gennem de sidste 10-15 år stadig ses en høj arbejdsbelastning og mange smerter hos fiskerne.

Hvis man sammenholder de fundne resultaterne med fiskernes egne forslag til forbedringer, bør fremtidig udvikling af hjælpemidler fokusere på små fartøjer samt på at afhjælpe partsfiskerne bedst muligt, mens der fortsat skal være fokus på at mindske belastningen i lænderyg, skuldre og hænder. Omkostningerne til udvikling af disse hjælpemidler bør endvidere holdes nede, idet fiskerne i forvejen kæmper en hård økonomisk kamp med lave fiskepriser og restriktive kvoter.

Læs hele rapporten [her](#).

Igangværende projekter – foreløbige resultater

Projekt MARTHA

MARTHA, det internationale projekt om Seafarer fatigue, hvor vi på CMSS arbejder sammen med kolleger i England, Sverige og Kina, er nu gået ind i sit sidste projekt år. Projektet er forløbet planmæssigt. Det består af en kortlægning af søfolks oplevelser i forhold til arbejdsrelateret træthed, risikofaktorer og handlemuligheder. Det er især CMSS samt kolleger fra Dalian Maritime University, som har stået for denne kortlægning.

Dataindsamlingen omfatter blandt andet 1000 spørgeskemaer, som er udfyldt af søfarende i to europæiske og to kinesiske rederier. Desuden er der gennemført omkring 60 interviews med såvel søfarende som personer i rederierne på land. Data er nu stort set færdigbearbejdet, og resultaterne er under sammenskrivning.

Der foreligger allerede nu en lang række resultater, der på forskellig måde dokumenterer suboptimale arbejds- og søvnmønstre og relationen til fatigue. Håndtering af fatigue blandt søfarende er utilstrækkelig og har negativ indflydelse på såvel sikkerhed som sundhed. Der er således behov for forbedringer.

Vore kolleger i Sverige, England og Kina har lagt hovedvægten af deres arbejde på at overvåge de søfarendes søvn på faktiske sejladser (ved hjælp af søvndagbøger og Actigraphs) samt på at vurdere mulighederne for at reducere fatigue om bord. En meget stor mængde indsamlede data er under bearbejdning.

MARTHA har allerede ført til videnskabelige publikationer, og der er adskillige flere på vej. Projekt Martha har også været præsenteret på flere internationale kongresser. Projektet er støttet af TK Foundation.

Læs mere om MARTHA projektet [her](#).

Radio Medical database til Forskningsbrug

Forskningsprojektet "Optimering af det maritime telemedicinske sundhedsvæsen" eller "Evakuerings projektet", som det er døbt i dagligtale, har nu været i gang et år. Resultatet er en komplet database med de seneste 10 års knap 13.000 kontakter til Radio Medical Danmark med oplysninger om søfolkens nationalitet, køn, alder, rang, stilling, skibstype, diagnose og meget mere, som kan bidrage til bl.a. øget

viden om sygdoms-, og ulykkesmønstrene de seneste 10 år med henblik på forebyggelse og målrettede indsatser for sundhed og sikkerhed til søs.

Undersøgelsens primære fokus er på evakueringsagerne, der som oftest har de største menneskelige og økonomiske omkostninger for de involverede og rederierne. Disse sager, ca. 50-60 årligt, følges op gennem en søgning i søfartsstyrelsens arkiver og registre for at afdække, hvad de egentlige konsekvenser af evakueringen blev; udgang eller fastholdelse i

det Blå Danmark. Projektet arbejder endvidere for en sammenligning af den danske telemedicinske indsats med andre førende søfartsnationer for at se, hvorledes vi præsterer internationalt.

Projektet, der er støttet af den Danske Maritime Fond, udføres i et samarbejde mellem Radio Medical Danmark og Center for det Maritime Sundhedsvæsen, og det løber frem til november 2017.

Læs mere om projektet [her](#).

Et udpluk af andre CMSS aktiviteter

Internationalt TMAS samarbejde

CMSS deltog - ved Lulu Hjarnø - i et internationalt symposium omkring telemedicinsk assistance service (TMAS) *"The way Forward for Maritime Telemedicine"* d. 30-31. oktober i Rom. Mødet var arrangeret af International Maritime Health Association (IMHA) og blev afholdt hos det Italienske TMAS; Centro Internazionale Radio Medico (CIRM).

Formålet med mødet var dels vidensudveksling omkring TMASs organisering og virke i de ca. 10 forskellige repræsenterede nationer, og dels afsøgning af muligheder for etableringen af et internationalt registersamarbejde med henblik på optimering af TMAS indsatsen.

Lulu Hjarnø bidrog med et oplæg omkring evakueringsprojektet, der netop har international benchmarking af TMAS indsatsen som ét af dets fokusområder. Dette samarbejde vil som udgangspunkt bidrage til en kortlægning af førende søfartsnationers TMAS registreringer med henblik på den forestående benchmarking. Danmark var også repræsenteret ved Radio Medical Danmark.

International sikkerhedskonference i Portugal

Den 8. udgave af sikkerhedskonferencen Working on Safety (WOS) fandt i år sted i Porto i Portugal. CMSS var repræsenteret på konferencen ved forsker Hanna B. Rasmussen, som gav et oplæg om ændringer i sikkerhedskulturen inden for olie og gas industrien i DK. WOS konferencen samler forskere, praktikere, akademikere og politiske beslutningstager fra det meste af Europa, men der var også repræsentanter fra fx Japan.

Hovedtemaet for dette års konference var 'Smart Prevention for Sustainable Safety', og der var bl.a. fokus

på, hvordan nogle af de nuværende samfundsmæssige udfordringer, så som demografiske ændringer, globalisering og global konkurrence, påvirker den globale økonomi og dermed også sikkerheden. Alle udfordringer, som kræver en mere tværfaglig tilgang til sikkerhed og forebyggelse af ulykker. Diskussioner af og løsninger på disse problemer blev præsenteret af de forskellige forskere – enten i plenum sessioner eller i parallel sessioner.

For yderligere information se: <http://www.wos2015.net>

Møde i Dalian, Kina og Manila

MARTHA konsortiet, som består af repræsentanter fra Southampton Solent University, University of Southampton, Stressforskningsinstituttet på Stockholms Universitet, Dalian Maritime University, Intermanager samt CMSS, holder årligt to møder for opsummering af de opnåede projektresultater og planlægning af fremtiden. Hidtil har der været afholdt møder i Southampton, Stockholm, London og Esbjerg. I dette efterår mødtes alle projektdeltagere den 16.-18. november i Dalian, Kina på verdens største maritime universitet. Projektet følger tidsplanen, og der forventes en betydelig videnskabelig produktion i de kommende måneder.

Efter et oplæg om MARTHA projektet for internationale søfartsaktører på 'Manning and Training' konferencen i København den 28.-29. april 2015, blev Zhiwei Zhao og Jørgen Riis Jepsen inviteret til også at bidrage med et foredrag ved 'Manning and Training' konferencen den 12.-13. november i Manila, som var bekvemt lokaliseret i forhold til MARTHA konsortiets møde i Dalian, Kina nogle dage senere. På konferencen oplevedes der en betydelig og stigende interesse for fatigue spørgsmålet inden for de maritime erhverv.

Seneste publicerede videnskabelige artikler fra CMSS (CMSS medarbejdere markeret med fed skrift)

- **Jepsen, J. R.**, 2015. "Nurse's cramp": Median neuropathy at forearm level related to tablet dosage from blister packs. *International Journal of Advances in Case Reports*, 2, (17), 1102-1105
- **Andrioti D.**, Charalambous G., Skitsou, A., Kyriopoulos, J., 2015. An international partnership interdisciplinary training programme on public health. *Health Science Journal*, 9, (2), 4
- **Jepsen J. R.**, 2015. Brachial plexopathy : a case-control study of the relation to physical exposures at work. *Journal of Occupational Medicine and Toxicology (London)*, 10, (14), 1-13
- Thuesen, A. A., **Rasmussen H. B.**, 2015. Danish rural areas' readiness for joint action as a proxy for the potential for co-production. *Journal of Rural and Community Development*, 10, (1), 32-55
- **Herttua K.**, Mäkelä P., Martikainen P., 2015. Educational inequalities in hospitalization attributable to alcohol: a population-based longitudinal study of changes over the period 2000 to 2007. *Addiction*, 110, (7), 1092-1100
- Drupsteen L., **Rasmussen H. B.**, Ustailieva E., van Kampen J., 2015. Key aspects in managing safety when working with multiple contractors: A case study. *Work*, 51, (4), 715-720
- Paljärvi T., Martikainen P., Pensola T., Leinonen T., **Herttua K.**, Mäkelä P., 2015. Life course trajectories of labour market participation among young adults who experienced severe alcohol-related health outcomes : a retrospective cohort study. *P L O S One*, 10, (5), e0126215
- **Herttua K.**, Mäkelä P., Martikainen P., 2015. Minimum Prices for Alcohol and Educational Disparities in Alcohol-related Mortality. *Epidemiology*, 26, (3), 337-343

- Mäkelä P., **Herttua K.**, Martikainen P., 2015. The socioeconomic differences in alcohol-related harm and the effects of alcohol prices on them: a summary of evidence from Finland. *Alcohol and Alcoholism*, 50, (6), 661-669
- Tang L., Llangco M. O. S., **Zhao Z.**, 2015. Transformations and continuities of issues related to Chinese participation in the global seafarers' labour market. *Maritime Policy and Management*. Published online 2015-05-12. <http://dx.doi.org/10.1080/03088839.2015.1043751>
- **Jepsen J. R.**, 2015. Clinical neurological examination vs electrophysiological studies: Reflections from experiences in occupational medicine. *World Journal of Methodology*, 5, (2), 26-30
- Breidahl T., Christensen M., **Jepsen J. R.**, Omland Ø., 2015. The influence of vessel movements on the energy expenditure of fishermen in relation to activities and occupational tasks on board. *International Maritime Health*, 66, (4), 1-6.

Se flere CMSS publikationer samt de fulde referencer ved at klikke [her](#).

CMSS ønsker alle en glædelig jul samt et godt nytår

